לב א ב מיי פ״י מהל׳

מרומות הלי כ:

ביאת מחדש הל׳

אכל סרומה. בשונג: משלם חולין טהורים. דכתיב (ויקרא כב) ונתן לכהן גדול דהתם רבנן הוא דקנסוה דלא יפר אבל אלמנה לכהן

לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש בפרק כל שעה (פסחים לב.): גדול כי היכי דלא קנסוה בכתובתה דהא יש לה כתובה כדאמר לעיל

(דף פה.) ה"נ לא קנסוה בהפרת נדריה:

ואובלת בגינו תרומה בתרומה דרבנן. ולא בעי לאוקומי

אפי׳ בתרומה דאורייתא ומשום דקטן

אוכל נבילות הוא דהא בעיא היא

בפ' חרש (לקמן קיג: וקיד. ושם) אי בית

דין מלווין להפרישו או לא ולא

איפשיטא ועוד דאוכלת בגינו משמע

דאפי׳ כי גדלה אוכלת מכח זה אע״פ

:שעדיין לא בעל

אבל תרומה ממאה משלם כו'.

משום דקם ליה בדרבה מיניה אפילו

לאביי דאית ליה (בכתובות דף ל:)

אליבא דר' נחוניא בן הקנה דאפילו

במיתה בידי שמים הוא עושה כמיתה

בידי אדם לתשלומין דשאני תרומה

דגלי קרא בהדיא ויסף חמישיתו עליו ועוד א"ר יצחק דתשלומין

דתרומה לכפרה קאתו ולא שייך קם

ליה בדרבה מיניה כדאמר במסכת

תרומות (פ"ז משנה ד) שאפי' אם

רצה הכהן למחול אינו יכול למחול

ואפי׳ אכל תרומה משל עלמו מפריש

קרן הראוי להיות קדש לעלמו וכן

משמע בפרק כל שעה (פסחים לב. ושם)

דלרבי יוסי דשרי חמץ בפסח בהנאה

דהאוכל תרומת חמך בפסח במזיד

פטור מן התשלומין לרבי נחוניא בן

הקנה אבל בשוגג חייב אע"ג דלא

גלי קרא בכרת אלא משום דבשוגג

אתו תשלומין לכפרה ואפשר דאם

אכל תרומה במזיד שיפטור לרבי

נחוניא בן הקנה משום דבמזיד לא

אתו לכפרה שהרי הכהן יכול למחול

כדתנן במסכת תרומות (פ"ז מ"ה)

א"נ מיחייב משום דמדאגבהה קנייה

כדאמר באלו נערות (כתובות דף לא:

ושס): בשונג תשלומיו תשלומין

בו'. אין לפרש האי שוגג ומזיד

אאכילה קאי כדפירש ריב"ן אבל

התשלומין הם במזיד דאם כן במזיד

בתרומה לא שייך לפוטרו

א) גיטין נד., ב) פסחים טו:, ג) שם פ: יותא ז. מנחות כה: זבחים מה. גיטין נד., ד) פסחים נט: לעיל מ. [יותא סח:], לעיל מ. [יומא סח:], ד) [ביומא ז. משני רב נחמן כי חתני הליץ מרלה אדיחיד בעית אימא כו' ע"ם תוס׳ בד״ה שנטמא בין בשוגג כו' ודע דבתו' פרק החשה רבה כתבו חהך

גליון הש"ם

ברייתא דהליץ כו׳ן,

גבו' א"ל שב ואל תעשה שאני. עי' סוטה ח ע"ל מוס' ד"ה אם היה: רש"ר ד"ה תרומה ממאה כו' דלא חלק הכתוב כו'. ע"ר חולין קיג ע"ב ול"ע.
וע"ר חולין קיג ע"ב ול"ע.
ד"ה חלה טמאה ויש ליישב
קלת על פי דברי הר"ש
פי"א מ"ג דפרה דמתני דהתם פליג אההיא דחוליו : הכ"ל ול"ע

(א) רש"י ד"ה כל דהו וכו" טממים הס"ד ומח"כ מ"ה והא הכא: (ב) ד"ה קנסו לשלומי חולין : טהורים

הגהות הב"ח

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה מרומה טמחה לא חזים לאכילה וכו וכהן טמח קאי עלה במיתה, נ"ב ל"ע ענה במימה. לכל לע דבחולין קיג ע"ב אמר שמואל דאינה במיחה וכ"פ הרמב"ס פ"ז מהל' תרומות הלכה א וכן ראיתי שוב שהשיגו בעל בני יעקב בהגהת רמב"ס שם. ועיין ספר מחנה ראובן ועיין ספר מעין החכמה לפין ספר מעץ החברה דף קיח בד"ה גורן ויקב וכו' ויעוש"ה בסה"ד וי"ל דברי רש"י דהכא לפרשם בתרומה שלא היתה טמאה קודם שנטמא הכהן ואז שפיר הוא במיתה וכתירוץ בתרא דתוס' בחולין דף קא ע"א ד"ה בנטמא הגוף וכו' וזה ברור ודו"ק:

מוסף רש"י

אכל תרומה. נשוגג ואפילו טמאה, משלם חולין טהורים. ולקמן פריך אמאי משלם טהורין. האוכל תרומה שוגג אינו משלם מעות אלא תבואה ואינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין ועל ידי חוכן ממוקנין וענ ידי משלומין הן נעשין מרומה שנאמר (ויקרא כב) ונמן לכהן את הקדש, על ידי נמינמו נעשו קודש, אלמא דבר הראוי למול עליו שה מרומה בעינן על שה מרומה בעינן ולא מעות, אבל האוכלה מזיד משלם מעות (גיטין נד.). בשרגג. אם בשוגג שילם שלא היה יודע

במויד אין סשלומיו סשלומין. דקנסינן ליה: סבא עליו ברכה כו'. אמאי קנסת ליה מאי מזיד יש כאן אע"פ שיודע שהן טמאים נתכוין הוא לתשלומין הגונים: דחכל מיניה וכו'. ואע"ג דתשלומין נעשים תרומה ולא חזו ליה בימי טומאה הא מיהא לתשלומין מעליא איכוון: מרומה טמחה לח חזיח לחכילה. כהן טהור קאי עלה בעשה בפ׳ הערל (לעיל עג:) א] וכהן טמא קאי עלה במיתה °דלא חלק הכתוב לגבי טומאת הגוף בין קדשים טהורים לקדשים טמאים: כל דהו. ואפי׳ חולין טמאים: (ה) והכה דמדחורייתה משלומין מעליה נינהו. דחולין טמאים נמי ראויין להיות קדש כדרבי אילעי לעיל ודף פט:): ואמור רבנן אין השלומיו משלומין כו'. מדר' מאיר קמותיב: קנסו שוגג אטו מויד איכא בינייהו. לרבי מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין ולה בעי לשלומי (כ) תו טהורים ואתו רבנן למימר בין בשוגג בין במזיד בעי מיהדר חשלומין: אבל בעלים נחכפרו. ולח בעי לחתויי קרבן אחרינא: שב וחל מעשה. לאו עקירה היא כגון אכילת בשר עשה היא ואמור רבנן שב ואל תאכל לאו עקירה בידים הוא אלא ממילא היא מיעקרא אבל תרומה דקאמר לא עשה ולא כלום

בשוגג משלומיו משלומין. אם בשוגג שילם טמאים כסבור טהורים הם:

ומפקת לה לחולין עקירה ממש היא:

מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנממא בין בשוגג בין במזיד בין באוגם בין ברצון בין ביחיד בין בצבור ואמרי רבגן לא הורצה וקא הדר מעייל חולין לעזרה, אמר, רבי, יוםי בר חנינא מאי לא הורצה דקאמר ילהתיר בשר באכילה אבל בעלים נתכפרו בו סוף סוף קמתעקרא אכילת בשר וכתיב יואכלו אתם אשר כפר בהם מלמד משהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מא"ל שב ואל תעשה שאני

ואוכלת בגינו תרומה בתרומה דרבנן ת"ש שאכל תרומה ממאה משלם חולין מהורים שילם חולין ממאים סומכום אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין במזיד אין תשלומיו תשלומין וחכמים אומרים אחד זה ואחר זה תשלומיו תשלומין וחוזר ומשלם חולין מהורין והוינן בה במזיד אין תשלומיו תשלומין תבא עליו ברכה דאכל מיניה מידי דלא קחזי ליה בימי טומאתו וקא משלם מידי דקחזי ליה בימי מומאתו ואמר רבא ואמרי לה כדי חסורי מיחסרא והכי קתני "אכל תרומה ממאה משלם כל דהו אכל תרומה מהורה משלם חולין מהורין שילם חולין ממאים סומכום אומר משום ר' מאיר בשוגג תשלומיו תשלומין במזיד אין תשלומיו תשלומין וחכ"א בין בשוגג בין במזיד תשלומיו תשלומין וחוזר ומשלם חולין מהורין והא הכא דמדאורייתא תשלומי מעליא הוי דאי מקדש בהו כהן אשה תפסו לה קידושי ואמור רבנן אין תשלומיו תשלומין וקשרינן אשת איש לעלמא מאי אין תשלומיו תשלומין דקאמר רבי מאיר דבעי למיהדר שלומי חולין מהורין אי הכי סומכום היינו רבנן אמר רב אחא בריה דרב איקא קנסו שוגג אטו מזיד איכא בינייהו תא שמע ידם שנממא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה והא הכא דמדאורייתא ארצויי מרצה דתניא גיעל

אמאי אין תשלומיו תשלומין דאפילו סובין יכול לשלם דתשלומין אין נעשין קדש אלא נראה לר"י דשוגג ומזיד אתשלומין קאי כדפירש בקונטרס וההיא דקאמר והוינן בה במזיד אין תשלומיו תשלומין תבא עליו ברכה כו׳ אע"ג דכי משלם חולין טמאים נעשין תרומה טמאה מכל מקום תבא עליו ברכה דנפסד הוא שמשלם יותר ממה שהפסיד לכהן: הכוךר מיחברא בו' אבל תרומה מהורה בו'. וא"ת אי לפי דמים משלם כשמשלם כאן חולין טמאין אמאי משלומיו משלומין והלא הן נעשין תרומה טמאה ואינם שוים כתרומה טהורה שאכל ויש לומר דמשלם חולין טמאים כל כך דכשנעשין תרומה טמאה יהיו שוים להסקה כתרומה טהורה שאכל ומכל מקום קנסינן ליה כשמשלם במזיד אע"פ ששוים כדמי תרומה משום דמשלם מידי דלא קפיץ עליה ובינא: אזיל בהן ומקדש אשה בו'. וא"מ ולמה אינו מדקדק דמדאורייתא משלומיו משלומין ונעשית תרומה וקאמרי רבנן דאינן משלומין והוי חולין ושריין לזרים ואמר ר"י דהוה מצי למימר דאין משלומיו משלומין דקאמר היינו לגבי הא דהדרי למרייהו ולעולם תרומה הוו וא"ת ומאי מדקדק מקידושין דלמא היינו משום דהפקר ב"ד היה הפקר כדאמר לעיל (דף פט:) ואמר ר"י דהכא אין שייך לומר כן דמה פשע כהן שיש לנו להפקיר ממונו: דהא הכא דמדאורייתא ארצויי מרצה דתגן עד מה הציץ מרצה בו'. פימה דנהקומץ רבה (מנחות כה:) ובכילד לולין (פסחים פ: ושם) פריך להו אהדדי ומשני רבינא ורב שילא חד אמר טומאה בין בשוגג בין במזיד זריקתו בשוגג הורלה במזיד לא הורלה וחד אמר איפכא והכא משמע דחדא מתניתין איירי מדאורייתא וחדא מדרבנן ואומר ר"י דהמם לא מלי לשנויי דהך דקתני בין במזיד בין בשוגג היינו מדאורייתא אבל מדרבנן במזיד לא הורצה דמשמע כיון דקתני סתמא דפסק הלכה אתא לאשמועינן דבין בשוגג בין במויד מרלה אפילו מדרבנן והכא מוכח נמי שפיר דמאחר דקחני דליך מרלה בין בשוגג בין במויד אטומאה או אזריקה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה מדאורייתא ליכא לפלוגי ומרלה בתרוייהו בין בשוגג בין במזיד ונראה לר"י דבהא סברא פליגי דמר סבר דבטומאה איכא למיקנס טפי במזיד דהוי אתחלתא דפסולה ולא עביד נמי מלוה בשעה שמטמא ומר סבר בזריקה שייך למיקנס טפי שמקריב דבר טמא לגבוה וזילא מילתא טפי:

רעל הבשר. למאן דאמר (פסחים עו.) יש דם אע"פ שאין בשר נפקא מינה במה שהצין מרצה על הבשר דמשוי ליה כי טהור למיקבעי׳ בפיגול ולאפוקיה מידי מעילה כדמפרש בפ׳ כילד לולין (שם עח. ושם) אבל להתיר בשר באכילה לא מהני ריצוי לין כדמוכח התם: ברן ביחיד בין בצבור. כמאן דאמר טומאה דחויה בלבור (אלא) ס׳ דלמאן דאמר הותרה בלבור לא בעי לין לרלויי כדמוכח בכילד לולין (שם): בין בצבור. כמאן דאמר טומאה דחויה בלבור (אלא) ס׳ דלמאן דאמר הותרה בלבור לא בעי לין לרלויי כדמוכח בכילד לולין (שם):

שינם שמק היה יודע שהן משלק, תשלומיו, תשלומיו, תשלומיו המשלה מה שהלל, במזיד אין תשלומיו תשלומין. ולקמן פריך אמאי (שם). אחד זה ואחד זה. שוגג ומזיד, תשלומיו, והן נעשין מרומה וממון כהן ואס קדש בהן אשה מקודשת, ודוודר ומשלם הודלין טהורין. תשום קנם ואינן נעשין מרומה (שם). והודגן בה במזיד אין תשלומיו תשלומיו תשלומיו מאי קנסת ליה אמויד דהי מחלין ממאי קנסת ליה אמויד דהי מולץ ממאי קנסת ליה אמויד במוף סוף הן נעשין מרומה ולא מו ליה במשלה ללה מיני טומאה, דהאוכל מרומה בטומאת הגוף במימה ואפילו היא ממאה, וקמשלם ליה. חולין טמאים דמו ליה בימי טומאה, דהאוכל מרומה בטומאת הגוף במימה ואפילו היא ממאה, וקמשלם ליה. חולין טמאים מורן צין טמאין (שם בד). בשוגג תשלומיו תשלומיו המשלומיו לא ידע דהם נומה משלומיו המשלומיו המשלומיות ה

דבר מן התורה דממילא מיעקר ולא איהו עקר לה בידים (מנחות מ.).

ופ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ב: תורה אור השלם וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר
 בָּפַר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יְדְם לקדש אתם וזר

יאכל כִּי קרש הַם:

תוספות ישנים תבא עליו ברכה דאכל מידי וקא משלם מידי דחזי ליה ביתי מוחלתו וח"ה ולמ"ו להתשלומין נעשין תרומה ואם כן הויא מידי דלא חזי לים ביתי נוומאמו שהרי הוי נרומה טמאה מ"מ איהו איכויו לשלם דבר דחזי יותר ממה שאכל. וקשה דמה לנו בכוונתו מ"מ לא חזי וי"ל דבמזיד ר"ל מזיד מן האכילה והשחא ניחא שפיו דחזי למיכל בימי טומאתו דבמזיד משוט לצמורי מין התשלומין נעשין תרומה עי"ל דשפיר קאמר תע"ב שהוא מפסיד עצמו יותר ממה שהפסיד הכהן כי את מתה שהפסיד הכהן כי חתו אשר הוא משלם הוה חזי בימי טומאתו כל זמן שהיה בידו ואת אשר הפסיד הכהן לא חזי ביד הכהן רק להסקה: שילם חולין טמאין סומכוס אומר משום תשלומין פ״ה משום דלפי מדה משלם דאי לפי דמים משלם לא היו תשלומיו משלומין שהרי נעשין תרומה ולא נהירא דמשמט מרחה זכם השירה דוממתע בפרק כל שעה גבי לפי מדה משלם דלא אמרינן לפי מדה משלם אלא להחמיר גבי אכל גרוגרת וכו׳ ול״ל דמיירי ששילם כל כך מן החולין טמאין שמועילין אך להיסק כמו התרומה הטהורה שאכל ומ"מ במזיד אין תשלומיו ומיית במורך מון משטמניו משלומין דאכל מידי דקפץ עליה זבינא וקא משלם מידי דלא קפין עליה זבינא: והא הכא דמדאורייתא משלומין מעליא הוא אי אול כהן מתכים שול לר מול כאו ומקדש בהו אשה קדושיו קדושין. וא"מ ולמה לי למימר כל כך לימא והא הכא דמדאורייתא משלומין מעליא הוא והוי תרומה מסורין לזרים ואמרי רבנן אין תשלומיו תשלומין והוי חולין ושרינן לזכים. וי"ל אי הוה אמרינן הכי הוה מלי לשנויי דר"ל אין תשלומיו לשנויי דר"ל אין תשלומיו שטותי לענין שלא ישארו בשלומין לענין שלא ישארו כהן אלא יחזרו ליד לכהן אלא יחזרו ליד הבעלים ויהיו בידם תרומה ולא יוכל זר לאוכלם ועל כן מאריך הספר מדאורייתא מנולים וקדושיו קדושין ורבנן אמרי דאין תשלומיו תשלומין שלא יהיה לכהן חלק בהן וא"כ אין קדושיו קדושין וא"ת משום הכי יש כח בכאן . לעקור הקדושין שמפקיעים ב"ד הממון ומפקיעין הקדושין ויש לאל ידם דהא אתרינן הפקר ב"ד היה הפקר וי"ל דלא שייך לומר הפקר ב"ד הפקר אלא